

ΕΝΟΤΗΤΑ 9

Β1 ΛΕΞΙΛΟΓΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ

πάτριος ΣΥΝ: πατριός , πατρογονικός , πατροπαράδοτος. Εκφράσεις: τα πάτρια εδάφη η πάτρια γη

πατριά =το γενεαλογικό δέντρο από την πλευρά του πατέρα , το σύνολο των προγόνων

πατριώτης= θηλ. **πατριώτισσα 1.** αυτός που έχει κοινό τόπο καταγωγής (χώρα, περιοχή, πόλη, χωριό) συμπατριώτης, συμπολίτης, συγχωριανός **2.** αυτός που αγαπάει την πατρίδα του· φιλόπατρις: **πατριωτάκι** =ο συμπατριώτης

πατροπαράδοτος: που έχει παραδοθεί, που έχει μεταβιβαστεί από τους προγενέστερους, από τους προγόνους στις επόμενες γενιές. *Πατροπαράδοτα ήθη και έθιμα. Πατροπαράδοτες συνταγές για φαγητά / γλυκά. Η πατροπαράδοτη ελληνική φιλοξενία.* || (ως ουσ.) τα πατροπαράδοτα, το σύνολο των παραδόσεων ή των παλαιών αντιλήψεων (σε αντιδιαστολή προς τις σύγχρονες και προς τους νεωτερισμούς): (Δεν) τηρεί τα πατροπαράδοτα.

οι προπάτορες= οι πρόγονοι

ομοπάτριος= για αδέρφια που έχουν τον ίδιο πατέρα όχι όμως και την ίδια μητέρα

άπατρις= που δεν έχει πατρίδα, συνήθ. ως χαρακτηρισμός του ανθρώπου που δρα αντίθετα στα συμφέροντα της πατρίδας του

πατρότητα= **1.** η ιδιότητα του πατέρα, η φυσική σχέση του πατέρα προς τα παιδιά του: *Η γέννηση του παιδιού του τού έδωσε τη χαρά της πατρότητας.* **2.** η γνησιότητα του παιδιού από την πλευρά του πατέρα, η οποία αποδεικνύεται με διάφορες μεθόδους: *Απόδειξη της πατρότητας με τον προσδιορισμό της ομάδας αίματος.* **2.** (μτφ.) η ιδιότητα, η σχέση κάποιου προς ό,τι αυτός πρώτος δημιούργησε, επινόησε: *Διεκδικώ την πατρότητα μιας ιδέας*

πατριδογνωσία = μάθημα που διδασκόταν στις πρώτες τάξεις του δημοτικού σχολείου και είτε παρείχε στοιχειώδεις γεωγραφικές γνώσεις είτε αναφερόταν στην ιδιαίτερη πατρίδα (πόλη, χωριό) των μαθητών.

πατρολογία **1.** κλάδος της θεολογίας που ασχολείται με τη μελέτη του συγγραφικού έργου και της διδασκαλίας των Πατέρων της Εκκλησίας και γενικότερα των εκκλησιαστικών συγγραφέων.

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Να σχηματίσετε προτάσεις με τις λέξεις :πατροπαράδοτος , φιλοπατρία , πατριός, πατριώτης

2. Να βρείτε συνώνυμα των λέξεων: συμπολίτης, πρόγονος, πατριωτισμός, πάτριος, γενέτειρα

3. Όταν το ουσιαστικό πατήρ είναι α' συνθετικό, τι αλλαγές παθαίνει; Να αναφέρετε τρία παραδείγματα

4. Να συμπληρώσετε τις παρακάτω φράσεις με τις κατάλληλες λέξεις
- Νιώθω τονσαν πραγματικό μου πατέρα.
 - Συνάντησα έναν.....μου από το χωριό.
 - Στην αίτηση συμπληρώστε με κεφαλαία γράμματα και το
 - Τα Άβδηρα είναι ητου Δημόκριτου.
 - Ο Οιδίποδας χωρίς να το γνωρίζει έγινε

5. Να αντιστοιχίσετε τις λέξεις της στήλης Α με τις λέξεις της στήλης Β

Α	Β
Πάτερ	τραγούδια
Πατρότητα	έθιμα
Πατερικά	τέκνου
Πατροπαράδοτα	κείμενα
πατριωτικά	φαμίλιας

Γ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

Αναδιπλασιασμός (σελίδες 158-161 σχολικής γραμματικής)
παρακείμενος και υπερσυντέλικος φωνηεντόληκτων και αφωνόληκτων ρημάτων
ενεργητικής φωνής(σελίδες 184-185 σχολικής γραμματικής)

Β2 ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

6. Να γράψετε ρήματα παράγωγα των παρακάτω ονομάτων:

έχθρος, δυσχερής, λαμπρός, τόλμη, πόνος, βασιλεύς, παῖς, ἐλπίς, ἄγγελος, ἰκέτης, βοή, ἔρις, αἷμα, δίκη, ὑγιής.

7. Από ποια ονόματα παράγονται τα παρακάτω ρήματα:

ἀτιμάζω, ταμιεύω, κολακεύω, ἡσυχάζω, δουλῶ, φιλῶ, ὀρίζω, ὀξύνω, θερμαίνω, κηρύττω.

8. Να αντιστοιχίσετε τα ονόματα της στήλης Α με τα παράγωγα ρήματα της στήλης Β

Α	Β
τιμή	τιμῶ
ἀνία	γραμματεύω
δῆλος	φυλάττω
γραμματεύς	παιδεύω
φύλαξ	ἐλπίζω
παῖς	δηλόω-ῶ
ἐλπίς	ἀνιάω-ῶ
μέλας	καθαίρω
καθαρός	μελαίνω

ΑΣΚΗΣΕΙΣ:

1. Πόσα είδη αναδιπλασιασμού έχουμε ; Γράψτε ένα παράδειγμα για κάθε περίπτωση.
2. Τι είναι ο αττικός αναδιπλασιασμός . Γράψτε τρία παραδείγματα.

3. Να κλίνετε την οριστική Παρακειμένου και Υπερσυντελικού των ρημάτων παιδεύω , στρατεύω, άθροίζω , θύω , χορεύω, φυτεύω.

4. Να σχηματίσετε τον Παρακείμενο και τον Υπερσυντέλικο των παρακάτω ρημάτων συγγράφω, καταρρίπτω, διαφέρω, έγκωμιάζω.

5. Να συμπληρώσετε τις παρακάτω προτάσεις με τον κατάλληλο τύπο παρακειμένου ενεργητικής φωνής των ρημάτων που είναι στην παρένθεση

α Έγώύμιν μόνα τά καλά καί προσήκοντα , ύμεις δέ μοι ού.....(συμβουλεύω, πιστεύω)

β Η πίστις σουσε.(σώζω).

γ Οί Αθηναίοι τών ένδόξων άνδρών εικόνας(ίδρύω)

δ Άρταξέρξης τω Θεμιστοκλεί χάριν έχει , ότι τούς Έλληναςλύσαι τάς γεφύρας.(κωλύω)

ε. Εί μή ό στρατηγόςούκ άνταυτό οί στρατιώται(κελεύω,πράττω).

6. Να συμπληρώσετε τις παρακάτω προτάσεις με τον κατάλληλο τύπο

υπερσυντελικού ενεργητικής φωνής των ρημάτων που είναι στην παρένθεση

α Οί Σπαρτιᾶταιτούς παῖδας(παιδεύω)

β Οί νέοιτά σώματα(γυμνάζω)

γ Οί Σπαρτιᾶται.....τήν μετρίαν δίαιταν(διώκω)

δ Ύμειςπάντας τούς νέους ταέκνα τής πατρίδος.(νομίζω)

ε Ήμεις τούς άγρούς.....(θεραπεύω)

7. Να γίνει χρονική αντικατάσταση στα παρακάτω ρήματα

Πείθει, διαρρίπτεις, φυλάττετε ,έκκαλύπτουσιν , διώκομεν, πράττουσιν, δουλεύεις,άγνίζετε,γραμματεύω.

8. Να μεταφέρετε τους παρακάτω ρηματικούς τύπους στους άλλους χρόνους της οριστικής

θαυμάζετε ,έστράτεψε , βλάψεις , έκέλευσαν , έγεγράφεις.

ΤΙ ΜΑΘΑΜΕ ΣΤΗΝ ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΥΤΗ:

- λέξεις παράγωγες και σύνθετες της λέξης ο πατήρ
- παραγωγή ρημάτων από ονόματα
- οριστική Παρακειμένου και Υπερσυντελικού
- Αναδιπλασιασμός